

Turun kaupungin hyvinvointitoimiala, Perhe- ja sosiaalipalvelut Hankesuunnitelma

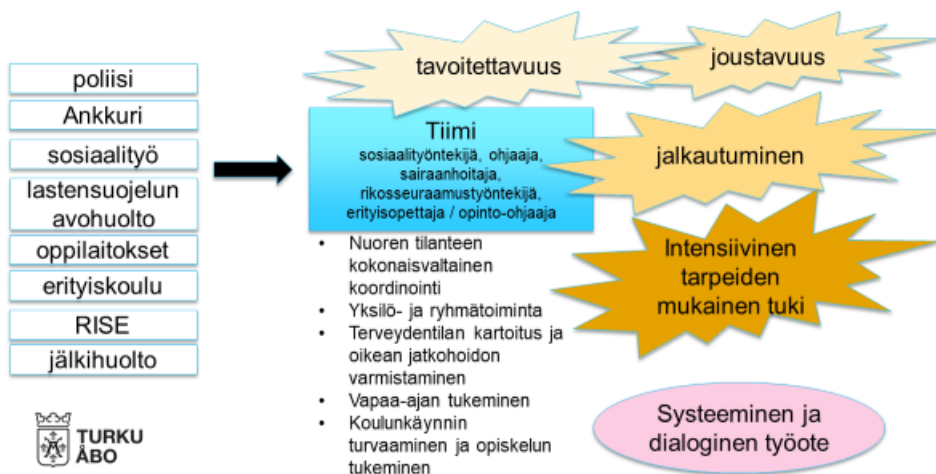
Rokki-projekti

Rikoksilla oireilevien nuorten toimintamallin pilotointi Turussa

Tiivistelmä

Avustuksella pilotoidaan uutta toimintamallia 1.1.2021 – 30.4.2023 vakavasti rikoksilla oireileville turkulaisille nuorille. Avustusta käytetään työntekijöiden palkkakustannuksiin, toimitilakuluihin sekä muihin kuluihin.

Toimintamallin sisältö ja tiimin toiminta pähkinänkuoressa

Rokki-projektin¹ tavoitteena on kehittää vaikuttava moniammatillinen puuttumisen toimintamalli vakavasti rikoksilla oireilevien turkulaisten nuorten tilanteeseen käyttäen hyväksi kehittämistyöryhmän (OM 2019:26) ehdotuksen sisältöä. Toimintamallissa on keskeisessä osassa uusi perustettava moniammatillinen työryhmä, jolla on riittävästi resursseja kohderyhmän tukemiseen siten, että työllä vaikutetaan rikoskierteen katkaisuun ja uusien rikosten estämiseen sekä lisätään palveluun ohjautuvien nuorten valmiuksia kohti rikoksetonta elämää. Tärkeää tiimin toiminnassa on jalkautuva, kiinnipitävä ja joustava työote. Uuteen perustettavaan tiimiin palkataan sosiaalityöntekijä (projektikoordinaattori), ohjaaja, sairaanhoitaja, rikosseuraamustyöntekijä sekä koulunkäyntiä tukeva sekä opiskelumahdollisuuksia edesauttava työntekijä (erityisopettaja / opinto-ohjaaja). Työntekijät tekevät yksilötyötä sekä toteuttavat myös ryhmätoimintaa. Hankkeen aikana tuotetaan tietoa kohderyhmän palvelutarpeista, auttamisen mahdollisuuksista sekä arvioidaan ja kehitetään myös laajemmin kohderyhmän kanssa työskentelevien viranomaisten yhteistyötoimintaa kuvaamalla nykytilanne sekä laatimalla yhteistyön kehittämisen suunnitelma. Suunnitelman toteuttaminen varmistetaan viemällä suunnitelma hyväksyttäväksi eri organisaatioiden johtamisrakenteisiin.

Hankesuunnitelma on rakennettu siten, että siinä otetaan suoraan kantaa hakuohjeiden mukaisesti siihen mitä hankesuunnitelman edellytetään pitävän sisällään.

1. Kuvaus kunnan nykytilanteesta eli palvelujen järjestämisestä kohderyhmän nuorille, keskeisistä toimijoista, heidän rooleista ja vastuista sekä nykyisen tilanteen haasteista

Lähtökohtana rikoksia tekevien nuorten tavoittamiseen sosiaalipalveluissa alle 18-vuotiaiden kohdalla on se, että poliisi tekee lastensuojeluilmoituksen, jos alaikäinen on tehnyt rikoksen tai käyttänyt päihteitä. Turun sosiaalipäivystys ottaa vastaan lapsiin liittyvät yhteydenotot ja lastensuojeluilmoitukset. Sosiaalipäivystyksen sosiaalityöntekijä ja perheohjaaja arvioivat seitsemässä päivässä, aloitetaanko lapsen palvelutarpeen arviointi sosiaalihuolto- ja/tai lastensuojelulain mukaisesti. Mikäli palvelutarpeen arviointi on syytä aloittaa, uudelle asiakasperheelle varataan aika lapsiperhesosiaalityön sosiaalityöntekijälle.

¹ Rokki tulee sanoista: Rikoksilla oireilevien kuntoutuksen kehittämiseen investointi

Sosiaalityöntekijä tekee palvelutarpeen arvion yhdessä asiakkaan lähipiirin ja hänen perheensä kanssa työskentelevien työntekijöiden kanssa. Kolmen kuukauden aikana sosiaalityöntekijä päättää, aloite- taanko: lastensuojelun avohuollon asiakkuus, erityisen tuen lapsen asiakkuus, lapsiperhesosiaalityön asiakkuus, ohjataanko asiakas muihin palveluihin vai onko ohjaukselle/palvelulle ylipäättään tarvetta.

Rikosseuraamuslaitos saa tiedon nuoresta muun muassa siinä tilanteessa, jos rikoksesta on nuorelle odotettavissa sakkoa ankarampi rangaistus ja syyttäjä tekee pyynnön seuraamusselvityksen laatimi- sesta. Erikseen määritellyissä tilanteissa Rikosseuraamuslaitos saa sosiaaliviranomaisten ohella tiedon rikoksesta epäilyistä nuoresta jo ennen seuraamusselvitysvaihetta esitutkintaviranomaisen eli poliisin kautta. Seuraamusselvityksessä kartoitetaan nuoren sosiaalista tilannetta ja rikokseen syyllistymiseen vaikuttaneita syitä sekä arvioidaan rikokseen syyllistymisen riskiä ja edellytyksiä tukea nuorta elämään rikoksetonta elämää. Seuraamusselvityksen laatimisen yhteydessä toteutettavasta yhteistyöstä sosiaali- viranomaisten kanssa säädetään nuoren rikoksesta epäillyn tilanteen selvittämisestä annetussa laissa. Saatujen tietojen perusteella Rikosseuraamuslaitos tekee arvion, miten seuraamusvalinnalla ja seura- muksen täytäntöönpanolla voidaan edistää nuoren rikoksesta epäillyn sosiaalista selviytymistä ja estää hänen syyllistymistään rikoksiin.

Turussa ja Varsinais-Suomessa laajemminkin on käytössä hyväksi havaittu moniammatillinen Ankkuri- toimintamalli, jossa on tarkoitus puuttua varhaisessa vaiheessa lasten ja nuorten rikollisuuteen ja eh- käistä rikoskierteen syntyä. Ankkuri-toiminnan pääkohderyhmänä ovat ns. ensikertalaiset alle 18-vuotiaat rikoksesta epäillyt. Vakavampaan rikolliseen käyttäytymiseen erikoistunutta palvelua nuorille ei nykytilan- teessa kuntapuolella ole.

Nykytilanteessa sinällään yleisiä kunnan sekä kolmannen sektorin auttamispalveluja on tarjolla run- saasti, mutta usein puuttuu vakavasti oirehtivien palveluiden väliseen koordinointiin taho, jolla on riittä- västi resursseja tiiviiseen yksilöllisistä palvelutarpeista lähtevään tukemiseen ja rinnalla kulkemiseen. Va- kavasti rikoksilla oireilevilla nuorilla on pääsääntöisesti oma vastuusosiaalityöntekijä, mutta nykyisillä asiakasmäärillä (40-50 per sosiaalityöntekijä) työskentely voi jäädä liian ohueksi eikä kaikilla ole erityis- osaamista rikoksiin liittyvän problematiikkaan. Yleisesti voidaan todeta, että rikosseuraamusasiakkaiden palvelutarpeissa on erityispiirteitä, jotka eivät ole yleensä ratkaistavissa yhden palvelun tai toimijan to- teuttamilla palveluilla. Mielenterveyshäiriöt ja päihderiippuvuus ovat erittäin yleisiä. Esimerkiksi noin 7-9 % vangeista Suomessa ei ole peruskoulun päättötodistusta ja 60-70 % puuttuu toisen asteen koulutus. Rikosseuraamusasiakkaiden kohdalla erityisen haasteellinen elämäntilanne vaikuttaa myös yksilötasolla kykyyn sitoutua ja kiinnittyä tarjottaviin palveluihin, jolloin perinteisillä toimintatavoilla ei saavuteta toivot- tuja vaikutuksia.

Turussa erityiskoulu on myös tuonut esiin 13-17 vuotiaista koostuvan oppilasryhmän, jolla on voimakasta aggressiivista käyttäytymistä ja runsaasti koulupoissaoloja. Myös päihteet ja rikokset ovat mukana. Lastensuojelun avohuollon tukitoimet eivät enää tuota tarpeeksi vaikuttavia tuloksia näille nuorille ja koulu kokee olevansa keinoton. Huostaanoton/sijoituksen jälkeen ajautuminen rikoksiin ja päihteisiin on todennäköistä. Asiakasryhmän tukeminen kaipaa kohdennettuja ja räätälöityjä palveluja, sillä nykyisellä palvelurakenteella ja toimintatavoilla ei pystytä tekemään tarpeeksi laitосkierteen estämiseksi.

Rikosseuraamuslaitoksen valtakunnallisen asiakasvirtojen tarkastelun näkökulmasta Varsinais-Suo- messa on Uudenmaan ja Pirkanmaan jälkeen eniten rikosseuraamusasiakkaita. Vuoden 2018 tilastotie- tojen mukaan 7,9 % kaikista Suomen rikosseuraamusasiakkaista on varsinaissuomalaisia. Valtakunnalli- sesti Varsinais-Suomessa on Uudenmaan ja Pirkanmaan jälkeen eniten rikosseuraamusasiakkaita (Uu- simaa 30,8 %, Pirkanmaa 10,1 %). Varsinais-Suomesta karkeasti arvioiden noin puolet yhdyskuntaseu- raamusasiakkaista on turkulaisia. Turkulaisia on myös sijoitettuna runsaasti vankilayksiköihin ja vuosita- salla turkulaisten osuus on ollut noin puolet ja jopa vähän yli kaikista Varsinais-Suomeen vapautuneista.

Haikkolan ym. (2019) tutkimuksessa² havaittiin, että nuoren rikoksentehtäjän tilanteen arviointi ei ole sys- temaattista, rikosten jättämistä tukevia menetelmiä ei ole kehitetty riittävästi eikä nuoren palvelukokonai- suudella ole selkeää vastuutahoa. Tutkimuksessa ehdotettiin, että rikosoikeuden ja lastensuojelun pros- sessit sovitetaan yhteen nuoren edun mukaisesti. Nykyisellään tukitoimet on integroitu osaksi nuorten palveluiden perustyötä. Usein palvelut suunnataan tapauskohtaisesti ja ne pyrkivät ohjaamaan nuoren seuraavan palvelun piiriin. Viimesijaisesta nuoren tuesta vastaa lastensuojelu. Tutkimuksen perusteella toistuvasti rikoksia tekevien nuorten taustalla on kasautuvaa huono-osaisuutta, vertaissuhteisiin liittyviä

² Kuka vastaa nuorten rikoksiin? Ammattilaisten, nuorten ja kustannusten näkökulmia palveluihin. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161548>

ongelmia ja väkivaltakokemuksia. Tutkimuksessa haastatellut nuoret ja työntekijät painottivat perhe- ja kaverisuhteiden sekä koulunkäynnin tukemisen merkitystä. Myös tuotiin esiin tarvetta pitkäjänteiseen työhön ja tukea nuoren arkeen kokonaisvaltaisesti. Nuoret toivoivat tukipalveluilta välittäviä ohjaajia, jotka ymmärtävät nuorten kokemusmaailmaa.

Tärkeää olisi kyetä tarttumaan nuoren tilanteeseen mahdollisimman varhain viranomaisten välisellä moniammatillisille ja riittävän intensiivisellä tuella.

2. Kuvaus siitä miltä osin toimintamallin on suunniteltu tehostavan yhteistyötä eri toimijoiden tarjoaman tuen ja palveluiden saattamiseksi vastaamaan rikoksilla oireilevien nuorten tarpeita, jotta nuorten toistuvasti tekemät rikokset vähenisivät ja nuorta tuettaisiin kohti rikoksetonta ja päihteetöntä elämää

Turussa ei ole entuudestaan juuri rikosproblematiikkaan erityistä osaamista omaavaa palvelua ns. ensikertalaisiin keskittyvän Ankkuri-toiminnan lisäksi. Sosiaalipalveluissa ja lastensuojelussa asiakkuus muodostuu tietyille työntekijälle maantieteellisen aluejaon perusteella, eikä rikoksilla oireilevan nuorten vastuutyöntekijällä välttämättä ole erityistä asiantuntemusta juuri rikollista käyttäytymistä ylläpitävistä teki-joistä ja näihin vaikuttamisesta eikä tarpeeksi ajallisia resursseja panostaa riittävästi nuoren rikosentekijän ja hänen perheensä tukemiseen.

Tarkoituksena on ohjata toimintamalliin vakavimmin rikoksilla oirehtivat nuoret, jotka tarvitsevat intensiivistä tukea ja tiivistä tilanteen seurantaa. Toimintamallipilotissa perustetaan uusi viiden henkilötyövuoden moniammatillinen yksikkö (Rokki-tiimi), johon palkataan sosiaalityöntekijä, ohjaaja, psykiatrinen sairaanhoitaja, erityisopettaja tai opinto-ohjaaja sekä Rikosseuraamuslaitoksen palveluksessa oleva rikosseuraamustyöntekijä. Toimintamallissa keskeinen hyöty, jolla pystytään vastaamaan rikoksilla oireilevien nuorten tarpeisiin on lisähenkilöstöresurssi, jonka turvin riittävän intensiivinen ja nuorten tarpeiden mukainen tuki on mahdollista toteuttaa. Tämän lisäksi tiimi pystyy vastaamaan aiempaa paremmin moninai- siin palvelutarpeisiin rikosentekijöihin erikoistuneella osaamisella sekä joustavalla työotteella, joka ei rajoitu ainoastaan virka-aikaan.

Keskeistä kehittävässä toimintamallissa on tiivistyvä yhteistyö Rikosseuraamuslaitoksen erityisesti Turun yhdyskuntaseuraamustoimiston kanssa mutta yhteistyötä ei rajata vain yhdyskuntaseuraamusasiakkai- siin. Rikosseuraamuslaitoksen ja kunnan yhteistyön kehittämisestä saadaan synergiaa ja huomattavaa lisäarvoa nykyisiin palveluihin. Käytännössä Rise osallistuu toimintamalliin ja tiimin toimintaan tuoden mukanaan rikollista käyttäytymistä koskevan substanssiosaamisensa ja yhteisten asiakkaiden kohdalla Risen tarjoamat rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttavat palvelut (Turun yhdyskuntaseuraamustoimiston palvelukartta liitteenä). Toimintamallissa lisäarvoa Rikosseuraamuslaitoksen näkökulmasta tuottaisi arvi- oinnin toteuttaminen yhteistyössä kunnan kanssa. Tämä johtaisi asiakassuunnitelmien yhdensuuntaisuu- den lisäämiseen, seuraamuksen aikaisten tavoitteiden asettamiseen yhteistyössä, seuraamuksenaikai- sista sisällöistä yhdessä sopimiseen kuten myös riittävän tuen ja palvelujen varmistamisen niin seura- muksen suorittamisen aikana että tämän jälkeen. Myös Rikosseuraamuslaitoksella on joskus vaikeuksia tavoittaa niitä nuoria, jotka olisivat eniten avun ja tuen tarpeessa. Toimintamallin mukaisella yhteistyöllä olisi myös mahdollisuus lisätä tavoitettavuutta. Vaikka seuraamusselvityksen laatiminen ei johtaisi Risen asiakkuuteen, nuoren tilanteeseen on mahdollista tarttua ja lisätä ohjautumista tarpeiden mukaisiin pal- veluihin ja tuen piiriin kunnassa.

Rikosseuraamuslaitoksen osalta pilotoitava toimintamalli kohdistuu organisaation tehtäväkenttään mm. tutkintavankeuden toimeenpanoon, nuoren tilanteen selvittämiseen, seuraamusselvitykseen ja seura- musten täytäntöönpanoon. Rikosseuraamuslaitoksen toimivalta ulottuu 15-vuotta täyttäneisiin nuoriin ja mm. seuraamusselvityksen laatimisen yhteydessä tilanteissa, joissa on odotettavissa sakkorangaistusta ankarampi seuraamus. Risen toiminnan ulkopuolelle jäävät nykytilanteessa toistuvasti rikoksia tekevät alle 15-vuotiaat sekä rikoksia tehneet yli 15-vuotiaat nuoret, jotka eivät ole olleet tutkintavankeina eikä heitä vastaan ole nostettu syytettä, jonka käsittelyä varten olisi tilattu Rikosseuraamuslaitokselta nuoren tilanteen selvittämistä tai seuraamusselvitystä, eikä heille ole määrätty täytäntöön pantavaa rikosseuraa- musta. Toimintamallissa tehdään yhteinen suunnittelu yhdessä asiakkaan ja rikosseuraamuslaitoksen kanssa seuraamuksen valmistelun/lausuntovaiheessa, seuraamuksen toimeenpanon aikana ja päättymi- sen vaiheissa. Tämä mahdollistetaan siten, että rikosseuraamuslaitoksen työntekijä(t) otetaan mukaan perustettavan Rokki-tiimin osaksi ja asiakasohjaukseen on suora ja selkeä kanava. Rikosseuraamus- työntekijän asiantuntemusta voidaan hyödyntää myös muiden edellä mainittujen asiakkaiden kohdalla ja

näin saadaan Rikosseuraamuslaitoksen asiantuntemusta rikostaustaisten substanssista myös laajemmin tiimin asiakkaiden hyödyksi.

Uuden toimintamallin pilotoinnissa tavoitellaan sitä, että toimintamallissa tehty tiedonvaihto ja yhteistyö eri toimijoiden välillä ja asiakkaan kanssa lisääntyy luontaisesti tiimityöskentelyn kautta. Paljon palveluja tarvitsevien ja monialaisia palvelutarpeita omaavien nuorten turkulaisten elämäntilanteisiin sekä tuen tarpeisiin kyetään tarttumaan myös aiempaa systemaattisemmin. Samalla päästään kehittämään palvelutarpeiden arviointia yhteistyössä ja monialaisesti. Tässä pyritään myös siihen, että asiakassuunnitelmien yhdensuuntaisuus vahvistuu (sosiaalihuollon asiakassuunnitelma, työllistymissuunnitelma, aktivointisuunnitelma, rangaistusajan suunnitelma, vapautumissuunnitelma jne.) Seuraamuksen aikana on mahdollista motivoida, käynnistää kuntouttavia toimia ja –prosesseja sekä tarjota tukea yhteiselle asiakkaalle. Selkeä lisä, minkä hanke tuo on myös se, että kuntien tarjoamien palvelujen lisäksi mahdollistuu rikosseuraamuslaitoksen kuntouttavan palvelutarjonnan hyödyntäminen aiempaa joustavammin yhteisille asiakkaille. Päällekkäinen sekä työ, mitä tehdään toisistaan tietämättä, vähenee väistämättä.

Rokki-projektissa kehitetään myös laajemmin toimijoiden välisiä yhteistyörakenteita toimivammaksi, jotta rikoksilla oireilevien kohderyhmän tarpeisiin pystytään vastaamaan aiempaa paremmin. Projektin aikana kartoitetaan yhteistyön nykytila eri toimijoiden (mm. sosiaalityö, lastensuojelu, perusopetus, Rikosseuraamuslaitos, poliisi, syyttäjä, oikeuslaitos) ja asiakkaiden kokemana, tehdään konkreettinen kehittämissuunnitelma ja seurataan toimenpiteiden etenemistä. Toimintamallin kehittämisessä käytetään hyväksi palvelumuotoilun ja lean-kehittämisen menetelmiä. Asiakkaiden palvelupolkuja kehitetään siten, että päällekkäinen työ vähenee ja tiedonkulku eri toimijoiden välillä paranee. Näin saadaan aikaan parempi asiakasprosessien hallittavuus, suunnitelmallisuuden vahvistuminen sekä selkeitä kustannussäästöjä. Myös asiakasohjautuminen oikean ja tarkoituksenmukaisen palvelun ja tuen piiriin lisääntyy. Vaikka jokaisen nuoren polku on tilanteesta johtuen yksilöllinen, tavoitteena on luoda erilaisia prosesseja sisältävä toimintamalli, jotta nuoria ohjaavien tahojen työ sekä vastuut ja roolit selkeytyvät.

Toimintamallin pilotoinnilla on hyötyä myös käynnistymässä olevan Tulevaisuuden sotokeskus ja rakenneuudistuksen tavoitteiden etenemisen kannalta, joissa tavoitellaan monialaisen ja eri hallinnonalojen välisen yhteistyön lisäämistä sekä yhteisten toimintamallien ja palveluketjujen rakentamista. Toimintamallin pilotointi ja siitä saadut kokemukset palvelevat myös OT-keskuskehittämistä.

3. Kuvaus siitä, miten uusi moniammatillinen toimintamalli on tarkoitus pilotoida kunnassa eli miten toimintamalli otetaan käytäntöön, vastuutaho, johtaminen, keskeiset yhteistyötahot (mahdollisesti myös järjestöt), koulutus, prosessikuvaus nuorten ohjaamisesta pilottiin ja yhteistyötahojen rooleista

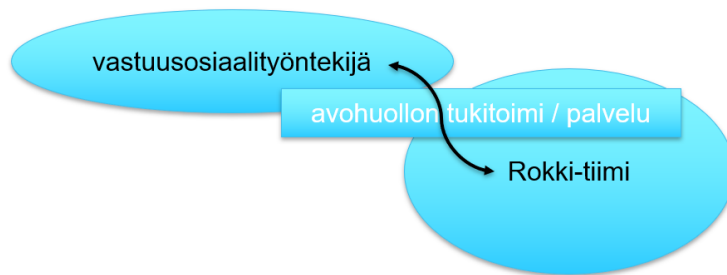
Toimintamallia toteuttava Rokki-tiimi perustetaan lastensuojelun hallintoon lastensuojelun johtajan alaisuuteen. Tiimin esimieheksi ja projektikoordinaattoriksi rekrytoidaan sosiaalityöntekijä. Sosiaalityöntekijä pyritään saamaan projektiin määräajaksi omasta organisaatiosta, jolloin hänellä on valmiina kokemusta organisaatorakenteista sekä paikallisista yhteistyötahoista sekä -verkostoista. Tämä nopeuttaa projektin käynnistämistä ja eteenpäin saattamista. Sosiaalityöntekijä on mukana muiden tiimin työntekijöiden rekrytoinnissa.

Hankkeen asiakkaaksi voi päätyä montaa eri reittiä ja monen eri viranomaisen ohjaamana. Toimintamallin tuen piiriin pääsyä ei rajoiteta määrittämällä ennakkoon vain tiettyä tarkkaan reittiä tai lähetekäytäntöä. Keskeiset hankkeeseen ohjaavat tahot tulevat kuitenkin olemaan poliisi, Ankkuri-tiimi (tilanteet, joissa Ankkurin toimenpiteet riittämättömiä), rikosseuraamuslaitos, erityiskoulut, sosiaalityö ja lastensuojelun avohuolto sekä jälkihuolto. Hankkeen luonteeseen sisältyy asiakas- ja palveluohjautumisen arviointi sekä toimivien ja selkeiden toimintamallien rakentamisen eri toimijoiden välille.

Asiakasohjautumisen jälkeen selvitetään asiakkaan suostumuksella ja yhteistyössä asiakasta motivoiden hänen käyttämänsä palvelut sekä viranomaiskontaktit. Rokki-tiimin työskentelyyn motivoituneesta asiakkaasta tehdään tarve- ja tilannearvio (käyttämällä hyväksi BAROfi-haastattelumenetelmää), jonka pohjalta päätetään asiakkuuden jatkosta hankkeessa ja palvelujen sekä toimenpiteiden määrästä ja intensiteetistä. Tiimin asiakkuuteen jäävällä tulee olla tarve moniammatilliseen tukeen, toistuvasti rikoksia taustalla tai syyllistyminen vakavaan rikokseen, jonka lisäksi päihteidenkäyttöä, aggressiivisuutta ja koulu- poissaoloja tai muuta syrjäytymistä ennustavia tekijöitä. Tiimin sosiaalityöntekijä ottaa kokonaisvastuun palvelujen ja toimenpiteiden suunnittelusta sekä yhteistyön koordinoinnista asiakkaan lähiverkoston sekä muiden viranomais tahojen kanssa. Oleellisin ja tärkein viranomaisyhteistyökumppani Rokki-tiimille on asiakkaan asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Vastuusosiaalityöntekijä on keskeisin jo sosiaalityön tai

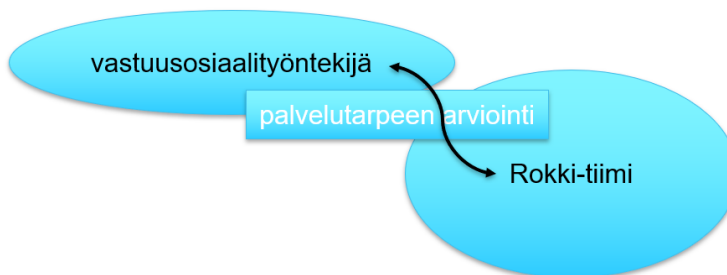
lastensuojelun asiakkuudessa olevien asiakkaiden lähettävä taho tiimiin. Rokki-tiimin sosiaalityöntekijä (projektikoordinaattori) keskustelee ja arvioi yhdessä vastuusosiaalityöntekijän kanssa, onko asiakkaan tilanne sellainen, että asiakkuutta Rokki-tiimiin yritetään järjestää avohuollon tukitoimeksi tai muuksi palveluksi 18-vuotta täyttäneiden osalta.

Olemassa oleva asiakkuus sosiaalityössä tai lastensuojelussa

Mikäli asiakkuutta ei ole vielä vireillä lastensuojelussa tai sosiaalityössä, voidaan Rokki-tiimi ottaa mukaan jo palvelutarpeen arvioinnin prosessiin. Tämä nopeuttaa asiakkuuden ja mahdollisen työskentelyn aloittamista huomattavasti. Projektin toimintamallin sisältämässä asiakastyön onnistumisessa ehdoton edellytys on se, että yhteistyö asiakkaan vastuusosiaalityöntekijän ja Rokki-tiimin sosiaalityöntekijän välillä toimii ja he pystyvät sopimaan käytännöistä. Tätä yhteistyötä tullaan linjaamaan erillisellä menettelytapaohjeella. Yhteistyön prosessit sekä työnjako tulevat tarkentumaan projektin suunnittelun tarkentamisen vaiheessa, mikäli myönteinen rahoituspäätös saadaan.

Uusi asiakkuus

Mikäli yhteistyötahoilta kuten poliisilta, Ankkuri-tiimistä tai yhdyskuntaseuraamustoimistolta tulee yhteydenotto/asiakasohjaus, Rokki-tiimin sosiaalityöntekijä selvittää aina asiakkaan (ja huoltajien) suostumuksella hänen käyttämät muut palvelut ja asiakkuudet muissa viranomaistahoissa. Mikäli alaikäisellä tai täysi-ikäisellä asiakkaalla ei ole asiakkuutta lastensuojelussa tai sosiaalityössä, toimii Rokki-tiimin sosiaalityöntekijä (projektikoordinaattori) hänen asioistaan vastaavana ja koordinoivana tahona kunnassa. Rokki-tiimin sosiaalityöntekijällä on muutenkin keskeinen rooli muiden viranomaistahojen ja kunnan palvelujen yhdyshenkilönä sekä kaikenlaisen yhteistyön edistäjänä, joka palvelee nuorten rikoksentekeijöiden auttamista.

Keskeistä toimintamallissa on, että tiimillä on ajantasainen ja tiivis kontakti asiakkaana olevaan nuoreen. Työryhmän jäsenistä yksi toimii asiakkaalle lähityöntekijänä, joka kulkee asiakkaan mukana myös muissa työryhmän ulkopuolisissa tarvittavissa palveluissa niin tiiviisti kuin asiakkaalla on tarvetta ja hänen kanssaan sovitaan. Tavoitteena on varmistaa, että asiakas toimii sovitun asiakas- ja palvelusuunnitelman mukaisesti. Työryhmän toiminta ei rajoitu pelkästään virka-aikaan, vaan asiakkuudessa oleville on sovittu myös virka-ajan ulkopuolella toimiva päivystysmalli, jossa nuori saa tarvittaessa ja akuuteissa tilanteissa tukea.

Asiakkaana olevien nuorten tilannetta seurataan tiiviisti ja pitkäkestoisesti. Tiimin työntekijä kontaktoi tai tapaa nuorta vähintään kerran viikossa, mutta tarvittaessa useamminkin. Tämä mahdollistetaan sillä, että tiiviiseen asiakkuuteen turvataan riittävät resurssit. Tiiviin asiakkuuden aloittamisen tarve selvitetään käyttämällä hyväksi BAROfi -arviointimenetelmää. Niiden asiakkuuksien, joiden kanssa edetään varsinaiseen työskentelyvaiheeseen, määrä rajataan maksimissaan 30-40 henkilöön, jolloin kaikille voidaan rakentaa tarpeiden mukainen asiakassuunnitelma, jonka toteuttaminen on realistista.

Asiakkaiden kanssa jo nykyisellään tehtävä työ ja työntekijät otetaan mukaan toimintamalliin eikä ole tarkoituksenmukaista, että projektin vuoksi jo hyvin toimivia asiakassuhteita puretaan. Keskeistä on, että

palvelupaketti rakennetaan nuorten ympärille hänen tarpeidensa ja myös toiveidensa mukaisesti. Tilanteet sekä tuen tarpeet ovat yksilöllisiä eikä helppoja kaikille sopivia patenttiratkaisuja ole olemassa.

Tiimi työskentelee kokonaisuudessaan joustavasti ja työn yleisenä viitekehystenä toimii vuorovaikutteinen, osallistava ja suhdeperustainen systeeminen työote, jonka avulla viime vuosina on kehitetty sosiaalityötä sekä lastensuojelua Turussa. Jo tehty kehittämistyö ja toimintakulttuuri tukee tiimityöskentelyä ja systeemisyteen kuuluvia asiakastyön menetelmiä (kuten sukupuu, kolme taloa, aikajana ja auttamiskartta) pystytään hyödyntämään myös uudessa kehitettävässä toimintamallissa. Mahdollisimman tuloksetas auttamistyö edellyttää, että nuorten rikosentekijöiden oireilun juurisyöt selvitetään perin pohjin ja niihin pyritään ja halutaan vaikuttaa. Asiakkaiden perhetilanne otetaan huomioon riittävällä tavalla, jotta kokonaisvaltainen auttaminen mahdollistuu. Varsinkin alaikäisten osalta yhteistyö huoltajien kanssa on ensiarvoisen tärkeää ja onnistumisen edellytys pitkäkestoisille vaikutuksille. Huoltajien tukemisesta huolehditaan yhteistyössä muiden viranomaistahojen ja sekä järjestöjen palveluja hyödyntäen. Asiakastyössä hyödynnetään myös läheisneuvonpitomenetelmää sekä tarpeenmukaista verkostotyöskentelyä.

Jotta nuori pystyy suuntautumaan tulevaan ja rakentamaan elämäänsä, koulutuksen ja erilaisten työelämäkokeilujen osuus osana kuntoutusta on keskeistä. Tavoitteena on, että jokainen Rokki-toimintaan osallistuva nuori saa peruskoulunsa päätökseen, saa suoritettua toisen asteen tutkinnon tai ammatillisen koulutuksen tutkinnon osia sekä löytää työelämään tutustumisten kautta oman alansa. Rokki-tiimin erityisopettajan / opinto-ohjaajan tukemana nuorella on mahdollisuus peruskoulun oppimäärän suorittamiseen tuetusti. Lisäksi tiimin yhteistyö alueen oppilaitosten ja niissä toimivan opiskeluhoitohenkilöstön kanssa on tiiviistä jatkokoulutuspaikan löytymisen ja koulutuksessa pysymisen varmistamiseksi.

Hankkeen toimintamalliin kuuluu asiakkaiden sitouttaminen kuntouttavaan ryhmätoimintaan aina kun se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi. Erilaisten asiakastarpeista nousevien ryhmien pilotoinnissa hyödynnetään rikosseuraamuslaitoksen asiantuntemusta ja selvitetään mahdollisuudet toteuttaa ryhmätoimintaa yhteistyössä osaamisen jakamiseksi ja siirtämiseksi. Rikosseuraamuslaitoksella on käytössään useita kuntouttavia yksilö- ja ryhmätöiden toimintaohjelmia (motivointiohjelmat, rikosperusteiset ohjelmat, päihdekuntoutusohjelmat sekä yleisohjelmat) ja vaikuttavia menetelmiä kuten motivoiva keskustelu, johon Risen henkilökuntaa on koulutettu laajasti. Ryhmätoiminnassa pyritään hyödyntämään myös kokemusasiantuntijoita.

Toimintamallissa ei unohdeta rikoksilla oireilevien nuorten rikosten uhreja. Mikäli tekijällä on aitoa katumusta sekä halu hyvittää uhrille tekoaan, ohjataan tekijä vapaaehtoiseen lakisääteiseen rikos- ja riita-asioiden sovitteluun Varsinais-Suomen sovittelutoimistoon. Sovittelutoimistoa konsultoidaan matalalla kynnyksellä sovittelumahdollisuuden selvittämiseksi. Sovittelun avulla rikoksen uhri voi saada takaisin menetettyä turvallisuudentunnetta ja rikosentekijä pääsee konkreettisesti ottamaan vastuuta teostaan sekä saa paremman käsityksen tekonsa seurauksista ja vaikutuksista uhrille.

Hankkeen etenemistä tukemaan perustetaan 3-4 kertaa vuodessa kokoontuva ohjausryhmä, johon kutsutaan edustus Turun kaupungin perhe- ja sosiaalipalvelujen hallinnosta, sosiaalityöstä, lastensuojelusta, Rikosseuraamuslaitoksesta, Lounais-Suomen poliisilaitoksesta sekä myöhemmin päätettävästä järjestötoimijasta. Toimintamalliin ei pilotointivaiheessa oteta suoraan mukaan tiettyä järjestöä, mutta järjestöjen palveluja hyödynnetään siinä laajuudessa kuin se on tarkoituksenmukaista yksittäisten asiakkaiden tukemiseen. Tietoa hankkeesta järjestökentälle viedään mm. Varsinais-Suomen lastensuojelujärjestöjen sekä Sote-järjestöjen neuvottelukunnan kautta.

Hankkeeseen palkataan seuraavat henkilöt:

- Sosiaalityöntekijä vasta toimintamallin asiakasprosessista ja sen koordinoinnista sekä toimii myös projektikoordinaattorina hoitaen projektin hallinnointia sekä toimien esimiesvastuussa muiden tiimin jäsenten osalta, jotka ovat kunnan työntekijöitä
- Ohjaaja työskentelee nuorten ja heidän huoltajiensa kanssa konkreettisenä tukena tarpeiden mukaisesti (esim. harrastetoimintoihin ohjaaminen sekä harrastetoimintojen ja nuorille suunnattujen ryhmien suunnittelu ja toteuttaminen). Tukihenkilönä toimiminen myös virka-ajan ulkopuolella.
- Sairaanhoidajan tehtävänkuvaa kuuluu asiakkaan psyykkisen terveydentilan ja päihteiden käytön arviointi, psykososiaalinen tuki asiakkaalle ja hänen perheelleen (yksilökeskustelut, mini-interventiot ja mahdollisesti toimintaohjelmat) sekä asiakkaille suunnattu ryhmätoiminta.
- Koulunkäynninohjaajan tai erityisopettajan tehtäviin kuuluu koulunkäynnin tukeminen, koulun loppuunsaattamisen edesauttaminen / opiskelumahdollisuuksien kartoittaminen ja ammatinhankinnan edistäminen sekä niihin liittyvien toimien tukeminen yhteistyössä koulu- ja työllisyysviranomaisten kanssa

- Rikosseuraamustyöntekijä³ toimii linkkinä ja yhteistyön edistäjänä rikosseuraamuslaitoksen suuntaan ja antaa tukea rikosprosessin kaikissa vaiheissa. Hänen avullaan tiimiin saadaan kaikkien asiakkaiden osalta konsultatiivista osaamista rikollista käyttäytymistä ylläpitävistä tekijöistä ja rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttavista menetelmistä sekä toimivien toimintamallien ja asiakaspolkujen rakentamisessa. Lisäksi Rikosseuraamuslaitoksessa käytössä olevia asiakastyön menetelmiä voidaan hyödyntää soveltuvin osin yhteisten asiakkaiden palvelujen kokonaisuudessa

Tiimin ja sen jäsenten välisessä yhteistoiminnassa keskeisessä asemassa on keskinäinen avunanto ja yhteistyö. Tiimin jäsenet joustavat omissa työnkuvuissaan ja työskentelevät siten, että he myös oppivat toisiltaan. Esimerkiksi tukihenkilömaisessä suhteessa asiakkaaseen voivat työskennellä ohjaajan lisäksi tapauskohtaisesti myös muut. Ryhmätoimintojen ohjaamisessa käytetään hyväksi työparityöskentelyä.

Tiimi perustetaan hallinnollisesti Turun kaupungin hyvinvointitoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen alaiseen lastensuojelun tulosityksikköön. Projektikoordinaattoriksi (sosiaalityöntekijä) pyritään palkkaamaan jo organisaatiossa työskentelevä innostunut ja kehittämismyönteinen henkilö, jonka esimiehenä tulee toimimaan lastensuojelun johtaja. Tiimiin osallistuva Rikosseuraamuslaitoksen työntekijä osallistuu tiimin toimintaan mutta sijoittuu hallinnollisesti edelleen Rikosseuraamuslaitoksen alaisuuteen.

Hanke aloitetaan 1.1.2021 ja päättyy 30.4.2023.

Työntekijöiden rekrytointin prosessi sekä toimitilojen hankinta aloitetaan välittömästi, mikäli myönteinen rahoituspäätös saadaan.

1/21 – 2/21 tiimi tarkentaa projektin suunnittelua, verkostoituu ja tapaa tarvittavat yhteistyötahot, hankkii itselleen tarvittavan lisäosaamisen ja koulutautuu systeemiseen työotteeseen sekä BAROfi-menetelmään, tutustuu projektissa hyödynnettäviin Rikosseuraamuslaitoksen kuntouttaviin ja rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttaviin palveluihin mm. ryhmätoimintoihin ja ohjelmiin sekä valmistelee viestintä- ja markkinointimateriaalia

3/21 – 4/21 viimeistään aloitetaan asiakastyö, jota tehdään aina projektin päättymiseen saakka
5/21 aloitetaan paikallisten yhteistyörakenteiden tarkastelun ja kehittämisen prosessi sekä tähän liittyvät haastattelut. Tästä prosessista laaditaan erillinen suunnitelma ja tässä työskentelyssä hyödynnetään Rokki-tiimin lisäksi myös Turun kaupungin organisaation muita asiantuntijoita.

4. Arvio toimintamallin piiriin ohjautuvien nuorten määrästä vuositasona

Poliisin tilastojen mukaan turkulaiset nuoret syyllistyvät aktiivisesti rikoksiin:

Kaikki nuorten tekemät rikokset

	vuosi 2018	2019	1-8 2020
alle 15-vuotiaat	265	344	183
15-17 vuotiaat	757	845	736
18-20 vuotiaat	2 074	2 217	1 382
21-30 vuotiaat	5 498	5 306	3 791

Nuorten tekemät rikoslakirikokset (pl liikennerikokset)

	2018	2019	1-8 2020
alle 15-vuotiaat	242	306	174
15-17 vuotiaat	477	560	460
18-20 vuotiaat	1 083	1 177	796
21-30 vuotiaat	2 814	2 945	2 374

Yleisesti on tiedossa, että nuorista vain harvat syyllistyvät toistuvasti ja/tai vakaviin rikoksiin. Lainvastaisien tekojen kasautuessa, on taustalla usein elämäntilanteen ongelmat laajemminkin. Erityisen iso riski rikoskierteeseen ja syrjäytymiseen ajautumiseen on koulupudokkailla sekä aktiivisesti päihteitä käyttävillä.

³ Länsi-Suomen rikosseuraamusalueen aluekeskuksen kanssa on käyty alustavia keskusteluja, miten työpanoksen kohdentuminen tiimiin tulaa järjestämään hankerahoitusta myönnettäessä. Turun yhdyskuntaseuraamustoimistossa on nuorten tiimi, jonka työntekijöillä on monipuolista ja pitkäaikaista osaamista. Turun kaupunki voisi ostaa hankerahoitusta hyödyntämällä tiimin käyttöön henkilöstöresurssia nuorten tiimistä siten, että kompensaation avulla yhdyskuntaseuraamustoimisto pystyy palkkaamaan tiimiin hankkeen toiminta-ajaksi yhden uuden kokoaikaisen työntekijän.

Rikosseuraamuslaitoksen tilastojen mukaan turkulaisille alle 21-vuotiaille nuorille on tehty seuraamusselvityksiä⁴ vuonna 2019 yhteensä 96 kpl (15-17 -vuotiaille 14 kpl ja 18-20 -vuotiaille 82 kpl). Kesäkuun loppuun mennessä 2020 selvityksiä oli tehty yhteensä 35 kpl (15-17 -vuotiaat 13 kpl ja 18-20 -vuotiaat 22 kpl). Seuraamusselvitys laaditaan alle 21-vuotiaista rikokseen syyllistyneistä, ellei seuraamuksena ole sakkorangaistus. Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöön pantavaksi tulleita seuraamuksia (yhdyskuntapalvelu, valvontarangaistus, ehdolliseen vankeuteen tuomitun valvonta, ehdonalaan vapautteen päästetyn valvonta) on ollut vuonna 2019 yhteensä 33 (15-17 vuotiaita 2, 18-20 vuotiaita 31) ja vuoden 2020 kesäkuun loppuun mennessä 13 (15-17 vuotiaita 3 ja 18-20 vuotiaita 10). Vuonna 2019 turkulaisia vapautuneita alle 21-vuotiaita vankeja ei ollut 15-17 vuotiaiden ikäluokassa ollenkaan, mutta tuomion saamisen aikana 18-20 vuotiaita oli 11 henkilöä.

Hankkeen pääasiallisena kohderyhmänä toimintamallin pilotoinnissa ovat alle 21-vuotiaat rikoksentehtäjät ja erityisesti 12-17 vuotiaat vakavasti rikoksilla oireilevat nuoret, jotka ovat lastensuojelun avohuollon asiakkaana. Näiden asiakkaiden palvelujärjestelmän kehittämiseen on Turussa isoin tarve. Hankkeen kohderyhmää voidaan tarvittaessa ja resurssien salliessa laajentaa myös täysi-ikäisiin aina 29 ikävuoteen saakka. Oleellista on, että rikosoireilu on tarpeeksi vakavaa ja asiakkaan katsotaan hyötyvän moniammatillisen tiimin tarjoamasta tuesta. Toimintamalliin ei oteta pilotoinnin ensimmäisessä vaiheessa pitkäaikaisesti laitoksessa (lastensuojelulaitos, vankila) olevia nuoria, vaan toimintamallissa pilotoidaan avokuntoutustyyppistä toimintaa. Kuitenkin ikäryhmään kuuluvat turkulaiset nuoret tutkintavangit ja lyhyttä vankeusrangaistusta suorittavat turkulaiset nuoret on mahdollista ottaa toimintamallin pilotointiin mukaan. Hankkeen edetessä vankilassa olevien ja sieltä vapautuvien nuorten mukaan ottamisen mahdollisuuksia arvioidaan.

Arvio toimintamalliin ohjautuvien ja siitä hyötyvien asiakkaiden määrästä pilotin aikana on n. 50 henkilöä.

5. Alustava kuvaus siitä, mitä systemaattista arviointimenetelmää aiotaan hyödyntää nuoren tilanteen selvittämisessä ja mitä muita esimerkiksi kehittämistyöryhmän ehdotuksessa (OM 2019:26) mainittuja, vaikuttavaksi arvioituja menetelmiä tai ohjelmia kunnassa on käytettävissä nuorten ja hänen perheensä tukemiseksi

Hankeessa on tarkoitus ottaa käyttöön nuoren tilanteen selvittämiseen ja arvioimiseen BAROfi-menetelmä⁵. Menetelmä on tuotu esiin kehittämistyöryhmän ehdotuksessa ja sen käytöstä on kokemuksia usealla paikkakunnalla Suomessa. Menetelmän käyttöönoton tueksi on saatavilla koulutusta Suomessa sekä siitä on saatavilla suomenkielinen käsikirja. Mikäli BAROfi ei osoittaudu toimivaksi/tarkoituksenmukaiseksi tai rahoittaja edellyttää jonkin muun menetelmän käyttöä, sitoudutaan myös muun systemaattisen menetelmän käyttöön.

6. Suunnitelma toiminnan jatkokehittämiseksi tai vakinaistamiseksi hankekauden päätyttyä, huomioiden arviointituloksen tulokset

Tuloksia käytetään hyväksi palvelupolkujen ja yhteistyön rakenteiden kehittämisessä. Hankkeen avulla tuotetaan tietoa hyödynnettäväksi myös maakunnallisen tulevaisuuden sote-keskuksen ja varsinkin OT-keskuskehittämisen tueksi.

Työryhmä laatii kokemuksistaan työskentelystä kohderyhmän kanssa tietoiskuja sekä koulutusvideoita, joita voidaan hyödyntää omassa organisaatiossa sekä jakaa avoimesti laajemminkin ja valtakunnan tasolla.

⁴ Laaditut seuraamusselvitykset voivat kohdentua samoihin henkilöihin ts. yhdestä asiakkaasta voi olla useampi seuraamusselvitys

⁵ "BARO® (Basis Raads Onderzoek/Basic Council Examination) on hollantilaisen lasten- ja nuorisopsykiatrian professorin Theo Doreleijersin ja hänen työryhmänsä Hollannissa sosiaalityöntekijöille kehittämä puolistrukturoitu haastattelumenetelmä. BARO-menetelmä on kehitetty rikoskäyttäytymisellä kehityksensä vaarantavien nuorten elämäntilanteen arviointiin ja työvälineeksi oikeaan ammattiapuun ohjaamiseen. BARO-menetelmä on rekisteröity 1990-luvulla Hollannissa, jossa se on otettu yleiseen käyttöön vuonna 1999 ja Sveitsissä vuonna 2001. BARO-menetelmä on käännetty myös saksaksi, ruotsiksi ja venäjäksi. Suomessa haastattelulomakkeet on käännetty ja menetelmä pilotoitu vuosina 2001–2002, josta lähtien se on ollut Helsingin Sosiaalipäivystyksen nuorisoyksikön (nykyisin nuorten rikosasiat ja oikeusedustus) käytössä nimellä BAROfi.⁵ Suomeen on myönnetty menetelmän käyttöoikeus 10.6.2008. Etelä-Suomen rikosseuraamusalueen nuorten projekti NuProssa (1.8.2016–30.6.2018) BAROfi-menetelmä otettiin uudelleen käyttöön Helsingin sosiaalitoimessa alle 18-vuotiaiden arvioinnissa, Helsingin yhdyskuntaseuraamustoimistossa alle 25-vuotiaiden vakaviin rikoksiin syyllistyneiden asiakkaiden arvioinnissa ja Vantaan vankilassa alle 21-vuotiaiden helsinkiläisten tutkintavankien tulohaastattelussa. NuPro-projektin aikana BAROfi-menetelmää ja BARO-käsikirjaa päivitettiin rikosseuraamustyön tarpeisiin. Käsikirja on tarkoitettu Rikosseuraamuslaitoksen työntekijöille, jotka tekevät alle 25-vuotiaiden asiakkaiden arviointityötä seuraamusselvityksiä laadittaessa ja yhdyskuntaseuraamuksen tai tutkintavankeuden/vankeuden alkaessa ja aikana." (Baro-käsikirja)

Hankkeen tuloksia ja toimintamallia esitellään eri foorumeissa. Mikäli toimintamallin pilotoinnista ja sen vaikuttavuudesta saadaan arviointitutkimuksen osoittamana positiivisia tuloksia, esitetään toimintamallia vakinaiseksi osaksi kunnan tai tulevan sote-maakunnan toimintaa sekä sen laajentamisen mahdollisuuksia arvioidaan osana toiminnan ja talouden vuosisuunnittelua.

7. Hankkeen kustannusarvio, josta käy selkeästi ilmi hakijatahon omarahoitusosuus (oltava vähintään 10% hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista; myös henkilöresurssi käy)

Palkkakulut viiden hankkeeseen palkattavan henkilön osalta (sisältäen henkilöstökulut sivukuluineen (30%):

- Sosiaalityöntekijä 59 000 euroa vuodessa
- Ohjaaja 41 000 euroa vuodessa
- Sairaanhoidtaja 44 000 euroa vuodessa
- Rikosseuraamustyöntekijä 47 000 euroa
- Erityisopettaja tai opinto-ohjaaja 62 000 euroa (erityisopettajan palkan mukaan laskettuna)

Koko projektin budjetti = 727 450 euroa

Haettava valtionkorvaus yhteensä aikavälille 1.1.2021 – 30.4.2023 = 654 705 euroa

Omarahoitusosuus 10 % = 72 745 euroa

Kululaji	vuosi 2021	vuosi 2022	vuosi 2023	yhteensä
Henkilöstön palkat	253 000	253 000	63 550	569 550
Erilliskorvaukset (ilta- ja viikonloppuisät)	10 000	10 000	3 300	23 300
Toimitilakulut	15 000	15 000	5000	35 000
Ulkopuoliset palvelut (esim. neuro-psykologiset ja luki-tutkimukset)	20 000	20 000	6 600	46 600
Työnohjaus	2000	2000	700	4700
Viestintä ja markkinointimateriaali	2000	1000	0	3000
Ryhmien ja yksilötyön toimintakulut	5000	5000	2000	12 000
Työasemat, puhelinkulut	10 000	10 000	3 300	23 300
Koulutus	5000	5000	0	10 000
yhteensä	322 000	321 000	84 450	727 450

8. Lyhyt kuvaus siitä, miten suostumuksen pyytäminen käytännössä toteutetaan hankkeessa: Toimintamallista palveluja saavalta nuorelta ja alaikäisen huoltajalta pyydetään kirjallinen suostumus arviointitutkimukseen osallistumiseen ja toimintamallissa kerättävien tietojen luovuttamiseen tutkimukselliseen käyttöön. Suostumuslomake laaditaan yhdessä OM:n valitseman tutkimustahon kanssa.

Suostumus pyydetään kirjalliseen lomakkeeseen mahdollisuuksien mukaan jo ensimmäisen arvioivan asiakastapaamisen yhteydessä tai viimeistään siinä vaiheessa, kun päätös asiakkuudesta hankkeessa aloitetaan. Projektissa sitoudutaan yhteistyöhön ja käyttämään OM:n valitseman tutkimustahon hyväksymää lomaketta.

9. Kuvaus toteutettavan hankkeen dokumentoinnista sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön mukaisesti. Dokumentoinnilla tarkoitetaan sitä, miten toimenpiteiden kohteena olevan nuoren tilanteesta syntyy arviointitutkimuksen tueksi tarvittava tietopohja siitä, keitä nuoria palveluun on ohjattu, miten nuorten tilannetta ja tarpeita on arvioitu ja mitä palveluja hänelle on hankkeen aikana järjestetty. Hankkeen budjettiin tulee sisällyttää myös tämän dokumentointitoiminnan vaatima työpanos.

Hanke dokumentoidaan sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön mukaisesti ja asiakastyöstä tehdään tarvittavat kirjaukset Turun kaupungin organisaation omien sisäisten ohjeistusten mukaisesti käytössä oleviin tietokantoihin, joihin tiimin työntekijöille hankitaan tarvittavat oikeudet. Turun kaupunki on erityisen kiinnostunut pääsemään osalliseksi vaikuttavuusarviointiin sekä myös toimintamallia koskevaan prosessiarviointiin ja sitoutumaan tutkijoilta saataviin tiedonkeruuta koskeviin ohjeistuksiin. Joka tapauksessa asiakkaista, heidän perheistään, heille tarjotuista ja heidän käyttämistään palveluista tehdään seuranta, jotta vaikuttavuuden arviointi mahdollistuu luotettavalla tavalla. Oleellinen vaikuttavuuden seurattamittari on luonnollisesti se, miten asiakkuudessa olevien ja olleiden tilanteet kehittyvät yksilöllisenä elämäntilanteen kohentumisena sekä raskaampien palveluiden ja toimenpiteiden käytön toivottavana vähenemisenä.

Mikäli hanke ei valikoidu osaksi kansallista vaikuttavuusarviointia, pyritään toiminnasta käynnistämään vaikuttavuus- ja palvelujärjestelmän toimivuusarviointia yhteistyössä Turun yliopiston Sote-akatemia (<https://sites.utu.fi/sote/>) kanssa. Turun kaupunki tekee yhteistyötä Sote-akatemia kanssa myös Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus -hankkeen arvioinnissa.

Liite 1. Turun yhdyskuntaseuraamustoimiston palvelukartta

Palvelukartta / Turun yhdyskuntaseuraamustoimisto

Päihteet ja riippuvuudet

Yksilökeskustelu ja -ohjaus
 - Retkahduksen käsittely
 - Ojasta allikkoon
Päihdekeskustelutarja
 Ohjauspyörä – ohjelma
Muu ulkopuolisen toimijan toteuttama toiminta
 - Päihdejakso (YKP) A. Kimikkä
 - Hoidon arviointi ja päihdekeskustelut A. klinikka
 - Tiilbaka till livet – päihdekeskustelut

Arvot, ajattelu ja toiminta

Yksilökeskustelu ja -ohjaus
 - Nuora
 - Työkalupakki
Rikoskeskustelutarja
Viisi keskustelua muutoksesta (VKM) – ohjelma
Liikenneturva (LTO) – ohjelma
 - Liikenneturva (LTO) – ohjelma yksilömuotoinen
Suuttumuksen hallinta (SuHa) – ohjelma
 - Suuttumuksen hallinta (SuHa) – ohjelma yksilömuotoinen
MOVE! – ohjelma
Uusi suunta – ohjelma

Arkielämän taidot

Yksilökeskustelu ja -ohjaus
 - Tilannekartoitus ja palveluohjaus
Kotitalous ja asumisen taidot
 - Asuminen puheeksi - lomake
Talouden ja rahankäytön taidot
 - Velkatilanteen selvittäminen ja palveluohjaus
Sähköisen asioinnin taidot
 - Digitaitojen opastus

Koulutus ja työelämän taidot

Yksilökeskustelu ja -ohjaus
 - Koulutustarpeiden selvittäminen
Oma työ (lakiin yhdyskuntaseuraamuksista perustuva ansiotyö, VALRA)
Työelämään ja työn tekemiseen perehtymisen jakso (NR)

Terveys ja hyvinvointi

Yksilökeskustelu ja -ohjaus
 - Palveluohjaus
 - Perhetyö
 - Verkostotyö
Lapset puheeksi – menetelmä
Muu yhteydenpito ja yhteistyö perheen ja muiden läheisten kanssa

Lapset, vanhemmuus ja ihmissuhteet

Yksilökeskustelu ja -ohjaus
 - Palveluohjaus
 - Perhetyö
 - Verkostotyö
Lapset puheeksi – menetelmä
Muu yhteydenpito ja yhteistyö perheen ja muiden läheisten kanssa

Yhteiskuntaan kiinnittyminen ja rikoksettomuus

Yksilökeskustelu ja -ohjaus
 - Työkalupakki
 - Verkostotyö
 - VAT –verkosto
Turun Seri-verkosto
Muu ulkopuolisen toimijan toteuttama toiminta
 - Vastuullisesti vapauteen – projekti

TA 8: Arvioiva ja suunnitelmallinen ransutyö. Turvallinen ja kuntouttava toimintaympäristö. Ammattimainen ja ihmisarvoa kunnioittava vuorovaikutus.